

REFERAT

„Lămuriri”

Referatul de față se dorește un corolar, pentru fiecare Sergent, Scutier, Cavaler și Doamnă a Templului, privind raporturile existente la ora actuală între OSMTH și Societatea francmasonică.

1. Definiții, principii, scopuri, organizare

Ordinul Suprem Militar al Templului din Ierusalim (OSMTH) este unicul continuator și moștenitor legitim al spiritului și al tradițiilor Ordinului Templier medieval înființat în 1118 la Ierusalim. OSMTH este un ordin cavaleresc eminent creștin. În rândurile sale se reunesc, bărbați și femei, practicanți ai confesiunilor creștine oficiale și recunoscute: catolici, ortodocși și protestanți. Membrii Ordinului se pregătesc în permanență pentru a practica *Apostolatul Laic* (termeni catolici) sau *Liturghia de după Liturghie* (termeni ortodocși) sau *Preoția Universală a tuturor Credincioșilor* (termeni protestanți). OSMTH sprijină mișcarea ecumenică în limitele și cadrul stabilit de către reprezentanții confesiunilor creștine, respingând orice formă de sincretism și respectând tradițiile și regulile stabilite de Biserică. OSMTH are ca principal obiectiv apărarea Bisericii Creștine și extinderea influenței acesteia în lume. Din acest obiectiv derivă și acțiunea caritabilă, susținută constant de OSMTH, precum și promovarea principiilor de iubire a aproapelui și a tuturor virtuților creștine, în paralel cu ajutorul acordat celor aflați în nevoie. OSMTH promovează spiritul cavaleresc prin: apărarea celor nedreptățiți, respectarea cuvântului dat, principiul onoarei, altruismul, recunoașterea cu demnitate a propriilor greșeli și îndreptarea acestora. Pe lângă toate acestea OSMTH urmărește strângerea, catalogarea, conservarea și prezentarea publicului a documentelor și a vestigiilor privind Ordinul Templier în special și a altor ordine cavaleriești în general, prin prisma influenței acestora în societate la diferite momente ale istoriei.

Masoneria se definește după cum urmează:

„ Francmasoneria proclamă – așa cum a proclamat de la originea sa – existența unui principiu creator, sub numele de Marele Arhitect al Universului. Ea nu impune nici o limită liberei cunoașteri a adevărului și – spre a garanta tuturor această libertate – ea pretinde de la toți toleranță. Francmasoneria este deschisă oamenilor de toate naționalitățile, rasele sau credințele. Ea interzice - în atelierelor ei – orice discuție politică sau religioasă. Ea primește pe orice profan – oricare ar fi părerea lui politică sau religioasă – cerându-i-se numai să fie om liber și de bune moravuri. Francmasoneria are drept țintă lupta împotriva ignoranței, sub toate formele ei. Este o școală naturală, al cărei program se rezumă astfel: să te supui legilor țării; să trăiești cinstit: să practici justiția: să iubești pe aproapele tău: să lucrezi fără răgaz pentru realizarea fericirii omului și să urmărești emanciparea ei progresivă și

pașnică”. Activitatea curentă a masoneriei se îndreaptă spre întrajutorarea între membrii precum și spre acțiuni filantropice sau umanitare. Masoneria speculativă a luat naștere în secolul XVIII, la Londra. Inițiatorii acesteia au dorit inițial să asigure un cadru secret prin care să se ajungă la o împăcare între reprezentanții Bisericii Anglicane și ai Bisericii Romano-Catolice. În anul 1717 s-au pus bazele Marii Loji Unite a Angliei iar pastorul Anderson a fost însărcinat în anul 1721 să conceapă regulamentul noii structuri. În 1723 a fost definitivată prima Constituție masonică și s-au stabilit simbolistica și hotarele în care va activa această societate secretă. În timp s-au adăugat și alte scopuri, funcții de importanță și utilitatea pe care membrii au acordat-o provocărilor vremii. Au fost primiți în Societatea secretă a zidarilor liberi și necreștini și au luat naștere Riturile de perfecție.

OSMTH este un Ordin autocrat, având un singur Mare Maestru la nivel mondial. Drepturile și prerogativele emană de la Marele Maestru și se transferă la nivel național către conducătorii structurilor naționale (Mari Priori, Mari Priori Magistrali, Mari Priori Generali Magistrali), denumiți generic Mari Priori, iar de la aceștia către reprezentanții regionali (Priori), provinciali (Ballivi), locali (Comandanți). Structurile naționale iau naștere și se pot dizolva din voința exclusivă a Marelui Maestru așa cum structurile teritoriale subordonate la nivel național iau naștere și se pot dizolva prin voința exclusivă a Marelui Prior. Disciplina de tip militar este asumată și respectată de fiecare membru în momentul aderării la Ordin. Structurile teritoriale locale subordonate (Comanderiile) au obligația de a-și organiza activitatea în jurisdicție, în colaborare și arătând ascultare față de Biserică, pentru a atinge cât mai multe din obiectivele OSMTH. Acțiunile se raportează către Cancelaria Națională a Ordinului spre aprobare și către structurile cu rol de coordonare și armonizare (Ballivate, Priorate regionale) spre informare. Funcțiile și demnitățile se conferă prin numire de către Comandanții de Comanderii la nivel local, Marele Prior la nivel național și Marele Maestru la nivel internațional. Marele Maestru își poate numi un succesori sau poate lăsa la latitudinea *Capitului General* (adunarea Marilor Priori naționali) să recunoască următorul Mare Maestru. Marele Maestru numește pentru fiecare Mare Priorat câte un Legat Magistral, un Cavaler sau Doamnă cu experiență aparținând unui Mare Priorat din altă țară, în calitate de reprezentant al său pe lângă Marele Prior. Acesta are rol de îndrumare, armonizare și păstrare cu cinste și respect a Regulilor și Regulamentelor Ordinului.

Masoneria este organizată la nivel local în Loji. Pe un teritoriu național se poate forma o Mare Lojă – structură federativă – prin voința a cel puțin trei Loji regulate. Conducerea Lojilor și a Marii Loji este aleasă în mod democratic. Lojile sunt suverane și respectă hotărârile Marii Loji în limitele Regulamentului, ale Statutului - denumit Constituție, ale *landmarkurilor* (pietre de hotar) *universale ale masoneriei* precum și ale vechilor cutume. Masoneria nu are un conducător la nivel mondial. Între Marile Loji se practică forma de „recunoaștere reciprocă”. În urma recunoașterii (în baza Constituției, a *landmarkurilor* și a ritualurilor practicate) fiecare Mare Lojă își numește câte un *garant de amicitie* (ambasador), dintre membrii proprii, pentru

fiecare Mare Lojă cu care a încheiat acest protocol. Fiecare Lojă, fiind suverană, își stabilește propriile activități. Marea Lojă are rolul de a reprezenta Lojile la nivel internațional - în raport cu alte structuri masonice, la nivel național - în raport cu autoritățile statului și de a menține *principiile regularității* - în raport cu Riturile de perfecție (grade înalte) sau alte structuri masonice.

OSMTH conferă fiecărui creștin care aderă la Ordin trei grade. Primele două, numite grade de postulant, sunt: investirea în grad de Sergent (la primire în Ordin) urmată de avansarea și consacrarea în gradul de Scutier. Ceremoniile se practica, de regulă, în Camera Capitulară sau capelă derulând un ceremonial specific cavaleresc. Gradele de postulant se conferă, de regulă, într-un *Capitul* (ședință, întâlnire) al unei Comanderii de către Comandant asistat de Părintele Capelan (preot creștin). După această perioadă de pregătire postulanții sunt înnoșiți Cavaleri respectiv Doamne ale Templului, printr-o ceremonie cavaleriească încadrată într-o slujbă, la biserică (poate fi o Sfântă Liturghie, o Vecernie sau o slujbă special pregătită după canoanele creștine). Ceremoniile precum și toate activitățile OSMTH au caracter public. Dreptul de înnoșire aparține Marelui Maestru, Marelui Prior sau Priorului. La ceremonii nu se practică jurăminte. După citirea îndatoririlor, specifice fiecărui grad, se procedează la asumarea voluntară, printr-un simplu legământ verbal, a acestora și a obligației de a le respecta. Gradele superioare de Ofițer, Comandor, Mare Ofițer se conferă prin Decret al Marelui Prior iar cel de Mare Cruce prin Decret al Marelui Maestru fără vre-o ceremonie aparte. Aceste grade se conferă pentru merite deosebite sau pentru încurajare și sunt independente de vechimea în Ordin. De regulă gradele superioare sunt condiționate și de funcțiile și demnitățile deținute în Ordin. Conferirea unui grad peste limita impusă de poziția în ierarhia Ordinului se poate face în cazuri cu totul excepționale. Participarea la Capitule sau alte acțiuni pe plan național este permisă oricărui membru, indiferent de gradul deținut și fără nici o aprobare. Participarea la activități internaționale este deasemenea permisă tuturor membrilor cu condiția să informeze Cancelaria Ordinului spre a fi incluși în lista oficială a delegației naționale, conform cu rangul deținut. O ceremonie templieră se poate ține în prezența a minim nouă Cavaleri, Doamne și postulanți și este condusă de Comandantul Comanderiei, de Marele Prior sau Marele Maestru asistați de Părintele Capelan – obligatoriu Preot creștin ce poate fi sau nu membru al Ordinului. OSMTH, ca de altfel toate ordinele cavalești, nu practică inițieri. Singurele forme de inițiere recunoscute de OSMTH sunt Sfintele Taine practicate în Biserică. Participarea membrilor la Capitule și la alte acțiuni ajută fiecăruia pentru întărirea în credință și emancipare spirituală.

Masoneria inițiază *profanii* (cei ce nu sunt masoni) în trei grade simbolice: ucenic, calfă și maestru. Fiecare grad presupune o inițiere printr-un ritual specific, practicat în Templul masonic, în cadrul *Ținutei Lojii*. Ritualurile sunt secrete și participarea la acestea presupune cunoașterea anumitor cuvinte de trecere (mai puțin la primul grad) și parole. Ritualurile sunt alegorii care fac referire la legende, momente importante ale istoriei sau la religii actuale sau antice. Ele au menirea de a

contribui la perfecționarea morală a individului și la ridicarea pe o nouă treaptă în căutarea Luminii și Adevărului. Ritualurile sunt practicate de către membrii ce dețin anumite funcții, aleși în Lojă, având atribuții și roluri diferite inclusiv cele sacerdotale. La *Orient* (altarul de la răsărit) sunt prezente toate cărțile sfinte funcție de religia fiecărui membru participant. La final, înainte de a fi inițiat în noul grad, fiecare depune un jurământ cu mâna pusă pe aceste cărți. Jurământul este întărit prin semnarea acestuia în forma lui scrisă. Este interzisă participarea unui membru cu grad inferior gradului în care se desfășoară *Ținuta* (întâlnirea) masonică, în afara cazului în care urmează a fi inițiat în acest grad. După obținerea gradului de Maestru, gradul cel mai înalt în *masoneria albastră* (Marea Lojă care cuprinde toți masonii pe un teritoriu național), fiecare poate alege să *șlefuiască piatra* (să-și continue pregătirea) în diferite *Rituri de perfecție* (grade înalte). Fiecare Rit are propriile alegorii, inițieri, însemne, cuvinte de trecere, parole, număr de grade cu diferite denumiri simbolice. În lume există o multitudine de asemenea Rituri, unele mai răspândite iar altele mai exclusiviste. Pentru a funcționa pe teritoriul jurisdicțional al unei Mari Loji au nevoie de aprobarea acesteia. Aria de recrutare este cea a maeștrilor masoni din Marea Lojă. Participarea la *Ținutele* (întâlnirile, lucrările) unei alte Loji se poate face cu încuviințarea *Maestrului Venerabil* – conducătorul Lojii. Participarea la evenimentele internaționale se face cu aprobarea Marelui Maestru care eliberează prin secretariat un „certificat de regularitate”. Un ritual masonic se poate executa în prezența a minim șapte Maeștrii masoni, *sub ciocanul* (sub conducerea) *Maestrului Venerabil* sau al Marelui Maestru.

OSMTH primește în rândurile sale buni creștini, de regulă practicanți, condiția fiind de a crede cu tărie în Dumnezeu Treimic și de a fi animat de dorința de a milita spre apărarea și extinderea influenței Bisericii. Armele actuale ale Cavalerilor și Doamnelor din OSMTH sunt Cuvântul și Fapta, înlocuind Spada și Scutul înaintașilor - Cavalerii Templieri medievali.

Masoneria primește oameni onorabili, cu condiția de a crede într-o Ființă Supremă unică, denumită simbolic *Marele Arhitect al Universului*, făcând abstracție de forma de reprezentare a acesteia și de modul în care fiecare își practică credința. Cei care bat la ușa Templului trebuie să-și manifestă dorința de a se perfecționa moral. Cunoașterea rațională și inițierea se consideră a fi calea spre Lumină și Adevăr.

2. Repere istorice,legende, descendente, conexiuni.

OSMTH continuă să conserve și să promoveze tradiția și spiritul Ordinului Templier medieval constituit în 1118 la Ierusalim. Linia Marilor Maeștrii este neîntreruptă de la înființare până în prezent. În 1307, aflând de planul regelui Filip cel Frumos, Marele Maestru Jacques de Molay și-a transferat prerogativele către unul din apropiații săi – Johannes Marcus Larmenius, Comandor de Ierusalim. După deznodământul tragic din 18 martie 1314, noul Mare Maestru a realizat pericolul de a reorganiza Ordinul imediat. Pe de o parte erau oamenii regelui, care arestau pe oricine se declara templier sau simpatizant al templierilor, pe de altă parte, singurul în măsură a apăra Ordinul, Papa Clement al V-lea, constrâns de situația din acea perioadă, nu putea să se opună fățiș acestor nedreptăți. Papa a reușit însă să facă câteva lucruri de o mare importanță pentru Ordinul Templier. Suveranul Pontif i-a absolvit pe templierii înțemnițați, pe parcursul celor șapte ani de proces (1307-1314), și le-a redea dreptul de a participa la Sfânta Liturghie și de a primi Sfintele Taine (ridicându-le astfel prezumția de a fi eretici). A reușit, cu mare iscusință, să evite o pronunțare explicită de desființare a Ordinului enunțând în Bula papală „Vox in excelso” (1312) doar interdicția de a mai fi folosite denumirea și însemnele acestuia până la o eventuală revenire. Larmenius a strâns un mic grup de Cavaleri și a hotărât ca, ferit de ochii lumii, să păstreze viu spiritul și principiile templiere. Văzând că lucrurile nu se îmbunătățesc, el fiind destul de înaintat în vârstă, în anul 1324 a hotărât să pregătească un document care să consfințească continuitatea Ordinului, în clandestinitate, până când vremurile vor fi favorabile reabilitării. Acest document, „Carta Transmissionis” sau „Carta lui Larmenius” a fost semnat de toți Marii Maeștrii până în 1804. Ordinul însă a ieșit din anonimat încă din 1705, când Mare Maestru a fost numit Filip, Duce de Orleans, Regent al Franței. Între timp Ordinul și-a pierdut caracterul călugăresc și a fost reformat din punct de vedere al statutului și regulamentului. În secolul XX au fost aduse noi modificări printre care și cea care a înlocuit obligativitatea de a fi bun catolic cu aceea de a fi bun creștin. Astfel s-a creat posibilitatea de a fi primiți creștini ortodocși și protestanți. OSMTH în forma sa actuală nu mai poate fi recunoscut de Vatican ca fiind unul și același cu cel din evul mediu. De altfel, respectând hotărârile Papei Clement al V-lea, Ordinul folosește azi o denumire nouă – Ordo Supremus Militaris Templi Hierosolimytami – și noi însemne, consfințite de-a lungul timpului de multe capete încoronate europene. Astăzi OSMTH se bucură de statutul de autoritate în privința istoriografiei, a specificului și a tradiției templiere de către instituțiile Arhivelor Secrete ale Vaticanului. Nu sunt stabilite relații instituționale cu întâistătătorii confesiunilor creștine. Este lăsat la latitudinea fiecărui episcop de a stabili nivelul și natura relațiilor cu OSMTH la nivel regional. În baza bunelor relații, a prestigiului Cavalerilor și Doamnelor în comunitate și a calității lor de buni creștini sunt create premisele unor legături strânse mai ales pe latura caritabilă. Ceremoniile de innoțare au loc în biserică iar Comanderiile au numiți Preoți Capelani care îi asistă pe membri în activitățile lor.

Au existat trei momente în istoria Ordinului când acesta a interacționat cu masoneria sau cu structuri din care aceasta s-a inspirat cu privire la simbolistică sau principii de organizare.

Primul moment a fost după pierderea controlului asupra Pământului Sfânt. Reveniți în Europa, templierii s-au reorganizat pentru a-și administra imensele averi obținute prin donații. Fiind călugări au considerat că un lucru bun ar fi să-și folosească profitul spre a finanța construcțiile de biserici. Biserica Romano-Catolica întâmpina mari greutăți în a răspândi dreapta credință în vestul Europei, lovindu-se de tot felul de credințe și forme divinatorii păgâne. Templierii au contractat aceste lucrări cu deja existentele bresle de constructori de biserici, cerându-le ca noile construcții să impresioneze prin mărire și formă. Așa au apărut celebrele catedrale gotice care impresionează și în zilele noastre. Pentru priceperea lor și spre a le aduce un plus de recunoștință, templierii au mijlocit pe lângă Sfântul Părinte spre a le obține dreptul la liberă circulație și scutirea de impozite. De atunci a apărut termenul de zidari liberi.

Al doilea moment a fost în perioada Marelui Maestru Johannes Marcus Larmenius. Fiind practic intrerupte toate legăturile între Marele Magisterium din Franța și Comanderiile din alte țări multe dintre acestea s-au autodizolvat, Cavalerii reîntorcându-se la familiile lor sau integrându-se în alte Ordine cavalerelști. Cavalerii scoțieni au ales însă să se alăture trupelor neregulate ale lui Robert de Bruce care dorea să cucerească coroana Angliei. Fiind bine antrenați au avut un rol important în câștigarea luptelor. Proaspătul rege, dorind să le ofere o compensație celor ce l-au urmat, aceștia fiind în mare parte mici meșteșugari sau târgoveți, le-a dat dreptul de a se organiza într-o formă instituționalizată, premergătoare patronatelor actuale, pe care a denumit-o Marea Loje de la Kilwinning. Menționez că, în terminologia acelor vremi, organizațiile profesionale, incipiente încă, purtau denumirea de „loji”, împrumutată de la constructorii de biserici. După cum bine se știe Cavalerii Templieri erau obligatoriu de sânge nobil. Acest statut nu le permitea întovărășirea cu oameni obișnuiți, fie ei meșteri în meseria lor. Templierii scoțieni însă se pare că au preferat să se alăture acestor meșteșugari, motiv pentru care, la auzul veștii, Larmenius i-a expulzat din Ordin. Această măsură este menționată într-unul din capitolele Cartei lui Larmenius spre a fi un avertisment celor ce vor mai avea îndrăzneala să abdice de la rangul nobililiar asociindu-se cu oameni obișnuiți.

A treia oară s-a întâmplat la începutul secolului XIX când masoneria, de data asta cea speculativă, își căuta noi identități și noi obiective spre a-și demonstra necesitatea în societate. Pentru o scurtă perioadă cele două structuri au interacționat având chiar același Mare Maestru, în Franța. Constatând incompatibilitatea și sesizând riscul de a rupe legăturile cu Biserica, Consiliul de Regență al Ordinului l-a îndepărtat pe Fabre Palaprat, Marele Maestru de atunci, reafirmându-și propria identitate și propriul scop.

Societatea francmasonică, așa cum ea însăși se declară în prezent, este o organizație speculativă care, prin forme, alegorii și simboluri, operează pentru perfecționarea morală a membrilor săi și pentru construirea „Templului Ideal al Umanității”. Prin promovarea umanismului și raționalismului iluminist combinat cu ezoterismul, filosofii orientale, practici ale vechilor religii sau elemente preluate de la cele noi, masoneria se dorește o școală inițiatică universală ai cărei membri se situează pe o poziție superioară privind cunoașterea și descoperirea Adevărului și Lumii față de restul lumii numiți profani. Funcție de școlile cărora le aparțin erudiții francmasoni consideră că rădăcinile frăției s-ar afla în școlile pitagoreice, în filosofiele lui Hermes Trismegistrus, în misterele Egiptului antic, în perioada construcției Templului lui Dumnezeu de către regele Solomon, în Mesopotamia (de la prima organizare statală - a sumerienilor în anul 3000 î.Hr), uneori chiar de la Adam iar alții preferă momente istorice mai apropiate precum societățile ezoterice ale evului mediu, rozacrucieni, zidăria operativă, ipoteticii Cavaleri ai mesei rotunde, Ordinele cavaleresti cruciate sau chiar Ordinul Templier. În 1737 Andrew Michael Ramsey, membru al Societății Regale, a rostit un discurs în fața francmasonilor din Paris, discursul supranumit „Cuvântarea Cavalerului Ramsey”, în care acesta declara: „*Ordinul nostru a format o uniune de nedespărțit cu Cavalerii Sf. Ioan de la Ierusalim - ordin foarte apropiat de cel al templierilor*”. Ramsey mai spunea că francmasoneria era legată de școlile antice ale misterior, patronate de zeița greacă Artemis și de cea egipteană Isis. Voi enumera câteva din aceste teorii pornind de la afirmațiile cunoscutului istoric francez Roger Dachez care consideră data de 24 iunie 1717 nu ca punct de plecare, ci ca punct de sosire pentru francmasonerie:

a. *Teoria megalitică*. Potrivit lui C. Knight și R. Lomas, masoneria își are originile în triburile care au construit templul Newgrange sau faimosul Stonehenge. Constructorii, maeștrii în domeniul construcțiilor și astronomiei, au dus învățătura lor în Orient, înainte de Potop. Știința lor s-a păstrat datorită preoților evrei de la Templul lui Solomon și de aici a fost preluată de Cavalerii Tempieri în secolul al XII-lea d. Hr.

b. *Teoria Frăției Șarpelui*. Această organizație se naște în cultura mesopotamiană, fondatorul ei fiind zeul Éa. Era vorba de o frăție erudită care se angaja să răspândească cunoștințe spirituale pentru a scoate oamenii din sclavia zeilor, redându-le libertatea.

c. *Mitul originii divine*, conform căruia Dumnezeu a fost primul mason. A fost pus în circulație de către Masoneria Mizraim. Dumnezeu este primul mason pentru că a fabricat lumina, iar primul Mare Maestru a fost Sfântul Arhanghel Mihail, în acest context Adam fiind primul inițiat.

d. *Teoria egipteană*. Potrivit acesteia, originea masoneriei se situează în Egiptul antic. A fost susținută de Christian Jacq, în opinia căruia originea masoneriei este legată de o societate secretă, responsabilă nu numai cu transmiterea unor taine meșteșugărești, ci și a unei înțelepciuni ezoterice.

e. *Teoria misteriiilor*. Lansată de tot de Christian Jacq, avându-i predecesori pe Thomas Paine în secolul al XVIII-lea și Robert Longfield în secolul al XIX-lea. Asociază masoneria cu nenumărate religii păgâne și culte ezoterice ce se pierd în negura timpului: babilonienii, caldienii, Zoroastru și Pitagora, care ar fi introdus-o în Grecia. Sunt texte despre inițiere pe care masonii le invocă de la Pitagora, geometria fiind omniprezentă în francmasonerie. În textele medievale numite *Vieux Devoires* (manuscrisele *Regius* din 1390 și *Cooke* din 1425) o definesc astfel: „geometria este arta de a măsura orice lucru din cer și de pe pământ. Se mai numește francmasonerie”. Putem observa de aici o influență a doctrinei pitagoreice, conform căreia numărul este realitatea ultimă, iar tot ceea ce există este o manifestare a acestuia.

f. *Teoria Templului din Ierusalim*. Masonii fac referire deseori la acest eveniment important din istoria construcțiilor. De Templul lui Solomon se leagă numeroase legende francmasonice, cum ar fi cea a lui Hiram, asemănătoare cu a lui Osiris, care este asasinat, dar re trăiește în fiecare mason inițiat la gradul de maestru. Masonii au preluat și arhitectura Templului din Ierusalim pentru templele lor.

g. *Teoria Templierilor*. Potrivit acesteia, învățătura ocultistă întrebuițată la construirea Templului lui Solomon a fost descoperită de la Cavalerii Templieri în secolul al XII-lea. Teoria s-a bucurat de un mare interes printre masoni încă de la început, mai ales pentru că facilita răspândirea masoneriei în Franța, unde imaginea acestui ordin militar era una extrem de idealizată. Cavalerul Andre Michel de Ramsay, mason de origine scoțiană, exclama în 1736: „*Strămoșii noștri Cruciați, adunați din toate colțurile creștinătății în Țara Sfântă, au voit să reunească astfel, într-o singură frăție, indivizi aparținând tuturor naționalităților*”.

Aici s-ar mai putea adăuga concluzia la care ajunge istoricul și francmasonul Albet Mackey în lucrarea sa „*Istoria francmasoneriei*” - “*Neliniștea unora dintre teoreticieni de a lega instituția templieră de masonerie, a condus la inventarea altor fabule, în care Legenda hiramică a gradului de Maestru este înlocuită cu altele [...] O teorie leagă martiriul lui Jacques de Molay cu această legendă, presupunându-se că Hiram l-a înlocuit pe Molay pentru a ascunde fuziunea Templierilor cu Masoneria*”. În aceeași lucrare Mackey concluzionează că “*Putem spune că acești legendiști care au căutat să dovedească originea templieră a Masoneriei prin propriile legende nu au reușit. Ei au încercat în zadar să scrie istorie, însă nu au reușit nici măcar să structureze un roman plauzibil*”.

h. *Teoria medievală*. Este cea mai credibilă teorie cu privire la originile francmasonilor. Conform acestei teorii, francmasonii sunt urmașii breslelor de constructori din Evul Mediu. E vorba de o masonerie de breaslă formată din meșteșugari care mănuiesc mistria, echerul și compasul. Este așa numita francmasonerie operativă (din latinescul *opus* - operă, lucrare), care este diferită de cea modernă numită și speculativă. Geneza acestor bresle de constructori (breasla

era o asociație de meșteșugari care se supuneau unei discipline colective) urcă în Evul Mediu. Catastiful Catedralei Notre-Dame din Paris (1283) vorbește de existența unei loji aflate pe șantierul edificiului. Șeful negustorilor, Etienne Boileau a consemnat în *Cartea meseriilor* (1268) profesia *zidarilor, cioplitorilor în piatră și constructorilor de drumuri*. În Germania prima lojă datează din același timp cu construcția catedralei Magdenburg (1215). În anul 1275 are loc la Strasbourg o adunare a cioplitorilor de piatră, care s-au împărțit în cinci mari loji cu sediul la Strasbourg, Viena, Köln, Zürich și Magdenburg. Statutele lor au fost elaborate la Trives în 1397, la Erfurt în 1423 și Rastbonna în 1495. Ele conțineau reguli religioase și morale, dar și contabile și profesionale. Fiecare lojă depindea de una dintre Marile Loji și era condusă de un maestru asistat de un purtător de cuvânt. Ultima adunare a acestora s-a ținut la Strasbourg în 1563. În Anglia, lojile apar local în 1268. Lojile britanice aveau același ritual ca și pe continent, dar nu aveau decât un caracter provizoriu, desfășurându-se la sfârșitul șantierului. Fiecare ucenic intra în lojă în cadrul unei ceremonii simple: asculta istoria masoneriei, era sfătuit să respecte îndatoririle și depunea un jurământ de a nu divulga secretele.

Trecerea de la masoneria operativă la cea speculativă se realizează în cursul secolului al XVII-lea, când în lojile englezești încep să intre clerici, oameni ai legii și gânditori. Acești noi membri sunt numiți *acceptați* și treptat au devenit majoritari în cadrul lojelor. Deja scriitorii Renașterii răspândiseră ideea că lumea era un Templu construit de Marele Arhitect al Universului și că există o legătură între macrocosmos și microcosmos, între univers și om. Acești *acceptați* puteau spera că lojile vor transmite secrete din generație în generație. Aceiași gânditori erau pasionați de hermetisme, Kabbala, astrologie sau de mitica Roza Cruce, însă erau decepționați de sărăcia ritualului operativ pe care l-au comparat cu propriile lor speranțe rituale.

Astfel în 24 iunie 1717, patru loji din Londra compuse din *acceptați: Gâsca și grătarul, Coroana, Mărul și Paharul și strugurii*, care de fapt purtau numele hanurilor unde se întâlneau, au decis să formeze Marea Lojă. Și-au dat acordul asupra principiului unei reuniuni trimestriale a maeștrilor și supraveghetorilor și a unei adunări anuale. Au ales primul Mare Maestru pe Anthony Sayer căruia i-a succedat Georges Payne, apoi pastorul Theophile Desaguliers. Marea Lojă și-a realizat statutele, Payne mobilizând *frații* să adune vechile arhive, iar în ședința din 29 septembrie 1721 i se cere pastorului calvinist James Anderson să modernizeze vechile texte. În 17 ianuarie 1723, o comisie formată din 40 de comisari printre care și Desaguliers (mare fizician, discipol al lui Newton, membru al Royal Society și pastor anglican) aprobă un proiect ce se va numi *The Constitutiones of the Free-masons*, cunoscute și sub *Constituțiile lui Anderson*.

Constituțiile sunt formate din patru părți:

1. Istoria meseriilor adusă la zi;
2. Obligațiile masonului;

3. Regulamente generale;
4. Patru cântece de interpretat în cadrul ceremoniilor.

Primul articol este fundamental: *„În timpurile de odinioară, masonii erau obligați să profeseze religia țării lor, oricare ar fi fost ea, în prezent li se lasă libere propriile judecăți”*. Astfel, masoneria a devenit un centru de unire între persoane de diferite religii. Apartenența la creștinism nu mai era necesară, ca în cazul vechilor legi operative, fiind acceptați deiști, evrei sau musulmani.

3. Biserica și masoneria.

Biserica a luat poziție față de masoneria speculativă încă din primul ei secol de existență.

Prima reacție a fost a Bisericii Catolice. Astfel Papa Clement XII emite Bula „In Eminentissimi” la 28 aprilie 1738. Enciclica nu a avut aplicare decât în Italia, Spania și Portugalia. De acum va începe să apară literatura martiologică masonică, tipărindu-se la Londra în 1746 cartea „The Sufferings of John Coustos, for Freemasonry and for Refusing to Turn Roman Catholic in The Inquisition at Lisbon”. Sfântul Scaun va răspunde prin Bula „Providas” (18 august 1751) a Papei Benedict XIV. Aceasta confirmă „In Eminentissimi” și condamnă francmasoneria ca un grup format din naturaliști, care propagă secretul și indiferentismul religios, constituind un pericol pentru Biserică și pentru stat. Cea de a treia Bulă de condamnare „Ecclesiam” este dată de Papa Pius VII la data de 13 septembrie 1821. Papa Leon XII va da un act de condamnare, „Quo Graviora Mala” (13 martie 1825), în care se reiau aceleași acuzații, considerând francmasoneria conspiratoare împotriva Bisericii și statului. Următorul Papă, Pius VIII, va condamna societatea masonică prin două acte. Primul, „Traditi Humilitati” (24 mai 1829) iar al doilea, „Litteris Altero” (25 martie 1830) care condamna influența masoneriei în educație. Papa Grigorie XVI prin Bula „Mirari Vos” (15 august 1832) va condamna liberalismul și indiferența religioasă. Papa Pius IX va interzice masoneria și practicile ei prin 7 bule. Prima, „Qui Pluribus” (9 noiembrie 1846), constituie o chemare a credincioșilor catolici să lupte împotriva ereziei. A doua, „Quibus Quantisque Malis” (20 aprilie 1849), se referă la câteva autorități antimasonice. Următoarea, „Quanta Cura” (8 decembrie 1864), condamnă curentele erori, inclusiv naturalismul. A patra, „Multiplices Inter” (25 septembrie 1865), este adresată masoneriei, condamnând-o împreună cu alte societăți secrete. Revoluțiile sunt considerate ca fiind masonice. Penultima, „Apostolicae Sedis Moderatoni” (12 octombrie 1869), este o Constituție cu privire la dreptul canonic. Sunt cuprinse și unele precizări privind masoneria. În ultima Bulă, „Etsi Multa”, dată la 21 noiembrie 1873, condamnă masoneria ca fiind o sectă. Cea mai importantă activitate antimasonică o va desfășura papa Leon XIII, condamnând frăția prin opt Bule. Prima „Etsi Nos” (15 februarie 1882), vorbește despre o sectă fatală în război cu Iisus Hristos, responsabilă pentru situația de neliniște civilă din Italia. Următoarea „Humanum Genus” (20 aprilie 1884) constituie cel mai important text al

antimasoneriei, autorii masoni denumind-o enciclica teribilă. În introducere este prezentată imaginea Fericitului Augustin, care a văzut două împărății sub forma a două cetăți, opuse una alteia, Împărăția lui Dumnezeu pe pământ, adevărata Biserică, și împărăția lui Satan, care cuprinde pe toți cei care refuză să asculte legea divină și își multiplică eforturile de a acționa direct împotriva lui. Impactul acestei enciclice a fost uriaș. S-a elaborat un răspuns din partea masoneriei cu destulă rapiditate la 1 august 1884, avându-l ca autor pe Albert Pike. Următoarea Bulă, dată tot de Papa Leon XIII, este „Officio Sanctissimo” (22 decembrie 1887), în care masoneria este clasificată ca sectă a întunericului și contagioasă. Va urma „Dall'Alto Dell'Apostolico Seggio” (15 octombrie 1890), cunoscută și sub numele de „Ab Apostolici”, urmată de „Inimica Vis” (18 decembrie 1892), adresată tuturor episcopilor din Italia, condamnând masoneria din această țară. Ultimele trei: „Custodi di Qualla Fede” (18 decembrie 1892), „Praeclara” (20 iunie 1894) și „Annum Ingressi” (18 martie 1902) vor merge pe aceeași linie ca precedentele, adresându-se mai mult poporului italian.

Codul de Drept Canonic din 1917 preciza în Canonul 2335: Cei care se afiliază unei secte masonice, ori altor societăți de același fel, care complotază împotriva Bisericii sau împotriva autorității civile legitime, riscă excomunicarea. După Conciliul II Vatican, o serie de teologi catolici și-au pus problema actualității atitudinii antimasonice. În 1968, iezuitul J. A. Ferer Benimelli publică lucrarea „La Masoneria Despues del Concilio”, unde cere restrângerea condamnării doar la nivelul francmasoneriei iregulare, care permite ateismul și este anticlericală.

În 1983, Vaticanul promulgă un nou Cod de Drept Canonic, unde fostul Canon 2335 era inclus în Canonul 1734, având următorul conținut: Oricine se afiliază împotriva Bisericii trebuie pedepsit cu o pedeapsă adecvată, oricine promovează sau moderează o atare asociație trebuie pedepsit cu *interdict* (accesul la o parte din Taine). Deoarece acest canon nu mai pomenea explicit despre francmasonerie, speranțele într-o reconciliere crescuseră, însă se năruie pe data de 26 noiembrie 1983 când cardinalul Joseph Ratzinger, prefect al Congregației pentru Doctrina Credinței, actualul Papă, emite următoarea declarație: *„Am fost întrebați dacă aprecierea Bisericii asupra asociațiilor masonice s-a schimbat, dat fiind faptul că în noul Cod al Dreptului Canonic nu s-a făcut o mențiune specială, ca în codul anterior. Această Sfântă Congregație este în măsură să răspundă că această împrejurare se datorează criteriului adoptat în redactare, care a fost utilizat și pentru alte asociații, trecute și ele sub tăcere, deoarece sunt incluse în niște categorii mai largi. Părerea negativă a Bisericii asupra asociațiilor masonice rămâne deci neschimbată întrucât principiile lor au fost întotdeauna considerate incompatibile cu doctrina Bisericii, iar înscrierea în aceste asociații rămâne interzisă de Biserică. Credincioșii care aparțin asociațiilor masonice sunt căzuți într-un păcat grav și nu pot accede la Sfânta Împărtășanie”*.

În anul 1815 I.P.S. Ciprian, Arhiepiscop al Ciprului condamnă fenomenul masonic. Condamnarea este reluată de către Biserica Ortodoxă a Ciprului în anul

1993. În 12 octombrie 1933 Episcopii Bisericii Ortodoxe a Greciei condamnă masoneria luându-se în considerare concluziile comisiei celor patru Episcopi însărcinați cu studierea acestei societăți secrete precum și punctul de vedere al Facultății Teologice a Universității din Atena.

Prin votul dat în ședința Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din 11 martie 1937 masoneria este condamnată în baza raportului făcut de I.P.S. Dr. Nicolae, Mitropolit al Ardealului. În urma acestei hotărâri Marele Maestru Jean Pangal împreună cu Marii Demnitari ai Marii Loji hotărăsc încetarea activității (stingerea luminilor în termeni masonici) și predarea arhivelor și a documentelor către reprezentanții Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române. Această atitudine a fost adoptată ulterior și de Lojile românești. Hotărârea Bisericii Ortodoxe Române a rămas în vigoare până în prezent.

4. Poziția OSMTH față de masonerie.

În primul rând OSMTH constată cu surprindere că în alegoriile fransmasonice care fac referire la doctrina templieră practicate la unele grade înalte, unele purtând chiar denumirea simbolică de „Cavaler Templier”, sunt folosite, sub aspect pozitiv, chiar acuzațiile folosite împotriva membrilor Ordinului pe parcursul procesului între 1307-1314. Se cunoaște că aceste acuzații au fost „fabricate” de apropiații regelui pentru a-i condamna pe templieri ca eretici. Practicarea alchimiei, a unei religii denaturate de legăturile pe care le-ar fi avut cu populația iudee sau musulmane, renegarea lui Hristos și închinarea la un fals idol – bafomet, practici ezoterice și oculte etc. au făcut obiectul falselor mărturii împotriva lor. Cum putem accepta că acești călugări-soldați care nu pregetau să-și dea viața în numele religiei creștine aveau convingeri denaturate sau contrare acestora? Dacă ne gândim și la faptul că Templierii, care proveneau exclusiv din familii de nobili, erau crescuți în spirit profund creștin punând însă mai mult preț pe meșteșugul armelor decât pe studiu și cunoaștere filosofică ne putem îndoi asupra capacității lor de a fi subtili, speculativi și avizi de cunoaștere. Au fost călugari, într-un Ordin Catolic. Au fost și redevabili soldați. Regulamentul strict, călugăresc și militar, nu le permitea prea mult timp liber pentru a-l dedica studiului și practicilor oculte. Dacă dorim să le atribuim ceva mai ieșit din comun am putea să-i considerăm aplecați spre misticism, lucru de altfel de înțeles având în vedere condițiile extreme în care trăiau. Analizând din acest punct de vedere ritualurile masonice templiere OSMTH constată lipsa oricărei legături a acestora cu adevărul istoric, cu tradiția și cu veritabilul spirit templier.

În al doilea rând OSMTH fiind un Ordin eminent creștin și având ca principal scop apărarea religiei creștine respectă întru totul recomandările și hotărârile Bisericii și sprijină implementarea lor în societate.

În al treilea rând OSMTH ia act de faptul că mulți clerici au făcut sau fac parte din societatea francmasonilor biruiți poate în credința lor de mirajul ezoteric și secret al acesteia. Totodată, contrar condamnărilor repetate, Biserica nu a aplicat măsurile

restrictive asupra francmasonilor chiar dacă în unele cazuri apartenența la organizație era mai mult decât evidentă sau de notorietate.

Având în vedere cele trei aspecte, și ținând cont de:

1. Cerința și învățătura Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos de a nu condamna pe aproapele nostru, mai ales dacă este dintre aleșii Săi;
2. Având cunoștință de slaba credință și grabnica aplecare umană de a cădea pradă ispitei;
3. Respectând dreptul fiecăruia, conferit de însuși Dumnezeu, la liberul arbitru;
4. Având în vedere funcționarea în deplină legalitate a Lojilor masonice în societățile democratice.

OSMTH recomandă membrilor săi, prin vocea Marelui Maestru al Ordinului, în concordanță cu poziția Bisericii și până la o eventuală schimbare a acesteia, evitarea legăturilor oficiale sau instituționale cu structurile masonice. În cazul în care unii membri ai OSMTH fac parte din Loji masonice, recomandarea este de a-și analiza fiecare, cu maximă responsabilitate, posibilitatea de a nu mai activa în masonerie. Dacă acest lucru este pe moment imposibil, din motive obiective, subiective sau alte slăbiciuni umane, OSMTH recomandă cu tărie respectul față de Ordin și de ceilalți membri ai săi prin evitarea declinării apartenenței la masonerie, evitarea afișării însemnelor specifice și a discuțiilor pe această temă la toate manifestările templiere. Încercarea de recrutare de noi membri pentru masonerie din rândul membrilor OSMTH va fi calificată ca o ofensă adresată Ordinului. Totodată OSMTH recomandă o grijă sporită față de eventualii candidați care provin din masonerie, explicarea corectă și obiectivă a pozițiilor celor două structuri. Se recomandă evitarea oricăror forme de campanie în Loji sau la orice manifestări masonice de atragere de membri spre Ordin. OSMTH cere membrilor săi să manifeste aceeași dragoste fraternă pentru toți oamenii, indiferent de convingerile lor religioase sau de apartenența la diferite organizații, promovând cu blândețe și maximă toleranță virtuțile creștine, binefacerile dreptei credințe și principiile cavaleriești.

Aceste recomandări au fost transmise și întărite de-a lungul timpului, la Capitulele Internaționale ale OSMTH, de către Alteța Sa Eminentisimă Conte Dom Fernando Pinto Pereira de Sousa Fontes, Marele Maestru al Ordinului Templier.

OSMTH rămâne fidel propriilor idealuri și se dedică propriilor misiuni păstrându-și identitatea și libertatea de acțiune, colaborând și dând ascultare în cele lumești unei singure autorități - Biserica Creștină iar mai presus de aceasta Sfintei Treimi - Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Sfântul Duh.

Hristos a Înviat !

București, 2 Mai 2011 A.D.

Cav. Mare Cruce Dan VASILIU
Marele Prior General Magistral al României